
La salut a Barcelona 2018

Informe breu

CSB Consorci Sanitari
de Barcelona

Agència
de Salut Pública

La Salut en xifres

© 2019 Agència de Salut Pública de Barcelona

Tots els drets reservats. No es permet la reproducció total ni parcial de las imatges o textos d'aquesta publicació sense prèvia autorització.

Dipòsit legal: B 29085-2019

Aquest informe el trobareu a: www.aspb.cat/documents/salutbarcelona2018-breu/

Per a més informació: www.aspb.cat/documents/salutbarcelona2018/

Aquest document és una versió divulgativa de l'Informe de salut de 2018 elaborat per l'Agència de Salut Pública de Barcelona.

El present document s'ha realitzat amb la col·laboració de l'Associació Lectura Fàcil, s'ha treballat sota el principi de democràcia lectora ("tothom ha de tenir accés a la informació per poder participar de forma activa i responsable en la societat") i amb les recomanacions d'alfabetització en salut ("capacitat per obtenir i comprendre la informació de salut, i per utilitzar-la a fi de prendre decisions responsables").

La salut a Barcelona 2018

Informe breu

Índex

Presentació 6

Què és La salut a Barcelona 2018? 7

Per què es fa aquest informe? 7

A qui s'adreça? 8

Quina informació hi trobaràs? 8

Com és l'entorn social i econòmic? 9

La població 9

El treball 10

Les condicions de vida 11

La participació de la comunitat 11

Com és l'entorn físic? 12

La qualitat de l'aire 12

La qualitat de l'aigua 13

La contaminació acústica 13

La seguretat i la higiene dels aliments 14

Quin ús fa la població dels serveis de salut? 15

L'atenció primària	15
Les urgències	16
L'atenció hospitalària especialitzada	16
L'atenció sociosanitària.....	17
La farmàcia	17
Les accions en salut pública.....	18

Quin és l'estat de la salut de la població? 19

L'esperança de vida.....	19
La salut sexual i reproductiva	19
La salut laboral.....	20
La salut ambiental.....	20
La salut mental i les addiccions	21
Els accidents de trànsit.....	22
Les malalties transmissibles	23
La mortalitat	24
Les desigualtats en salut.....	25

Algunes dades destacades 26

Presentació

S'entén per salut el benestar físic, mental i social,
i no només l'absència de malalties.

La salut implica tenir cobertes totes les necessitats
de les persones: afectives, sanitàries, nutricionals,
socials i culturals.

La salut de les persones depèn en gran part d'elements externs,
com la higiene dels aliments, la qualitat de l'aire,
les condicions físiques, socials i econòmiques de l'entorn on vivim,
la família o el treball.

Què és La salut a Barcelona 2018?

És un informe que ens explica l'estat de la salut de la població de Barcelona l'any 2018 i la seva evolució en els últims anys.

El document que teniu a les mans és un resum en Lectura Fàcil d'aquest informe¹.

Per què es fa aquest informe?

L'Agència de Salut Pública de Barcelona, que té encomanades les funcions de salut pública de la ciutat, fa l'informe cada any.

El seu objectiu és conèixer l'estat de la salut de la població i proposar actuacions prioritàries per millorar-la.

¹Podeu consultar el text complet de l'informe La Salut a Barcelona 2018 a www.aspb.cat/documents/salutbarcelona2018/

A qui s'adreça?

A la població de Barcelona, als professionals, als serveis, i a les entitats que promouen la salut a la ciutat.

Quina informació hi trobaràs?

L'informe mostra algunes **característiques dels habitants de Barcelona** i les seves condicions de vida.

També explica com és l'**entorn**:

- ▶ les condicions dels barris i dels habitatges, la seguretat en els aliments, i la qualitat de l'aire i de l'aigua.

Quins **serveis de salut s'utilitzen**:

- ▶ el metge/essa de capçalera, l'especialista o els serveis d'urgències.

I quin és l'**estat de la salut de la població**:

- ▶ l'esperança de vida, la salut dels treballadors de la ciutat...

Totes aquestes dades condicionen la nostra salut, i analitzades conjuntament ofereixen una visió global de l'estat de la salut de la població de Barcelona.

Com és l'entorn social i econòmic?

La població

La població de Barcelona ha augmentat i supera el 1.640.000 persones.

El grup d'edat més nombrós és el de 15 a 44 anys, tot i que la població jove va disminuint en els últims anys.

Per primera vegada, la població nascuda a l'estranger supera les 400.000 persones.

Del total de població de la ciutat,

1 de cada **4** persones ha nascut a l'estranger.

El treball

Ha disminuït l'atur, i també l'atur de llarga durada. Així i tot, durant el 2018 la meitat dels homes més grans de 44 anys en atur i més de la meitat de les dones del mateix grup d'edat estaven sense feina des de feia més d'un any.

Els contractes temporals continuen sent superiors en les dones, tot i que han disminuït les diferències entre els dos sexes. La jornada a temps parcial disminueix lleugerament en les dones i es manté estable en els homes.

Les condicions de vida

Les pensions de jubilació i les prestacions per atur han reduït el risc de pobresa severa entre els adults i les persones grans.

Les despeses d'habitatge son una part important del risc de pobresa.

La participació de la comunitat

Un exemple de participació en salut comunitària és l'experiència del barri Gòtic:

el diagnòstic de salut ha identificat que el turisme de masses provoca un augment dels preus de l'habitatge i sorolls i contaminació en els espais públics.

Per sensibilitzar i buscar solucions a aquests problemes, veïns del barri han fet un projecte que combina fotografies i veu.

Com és l'entorn físic?

La qualitat de l'aire

A Barcelona hi ha 11 estacions que mesuren la contaminació de l'aire dins la ciutat. Els resultats indiquen que les emissions de diòxid de nitrogen i de partícules en suspensió a l'aire (pols, cendra, sutge) superen les recomanacions de la Unió Europea i de l'Organització Mundial de la Salut (OMS).

La major part d'aquests contaminants provenen del trànsit. Cal, per tant, una gestió més restrictiva per millorar la qualitat de l'aire a la ciutat i protegir la salut de la població.

La qualitat de l'aigua

S'ha recollit 8.500 mostres d'aigua de consum de la ciutat, i en tots els casos l'aigua compleix els nivells de qualitat. Malgrat aquesta dada, 6 de cada 10 habitants beu aigua envasada.

També s'han fet controls a les aixetes d'escoles i d'habitatges. En 1 de cada 10 casos, s'ha trobat excés de plom a l'aigua.

La contaminació acústica

La majoria de la població està exposada a nivells de soroll durant la nit per sobre dels recomanats per l'OMS.

El trànsit és la font principal de soroll, tant de dia com de nit, molt per sobre de l'oci nocturn.

El districte amb més població exposada al soroll del trànsit nocturn és l'Eixample. Ciutat Vella és el districte on la gent més pateix el soroll de l'oci nocturn.

L'exposició continuada al soroll té un impacte negatiu sobre la salut, sobretot en persones amb malalties cardiovasculars i trastorns del son.

La seguretat i la higiene dels aliments

S'han fet més de 66.000 inspeccions a l'escorxador durant el sacrifici de vedelles i cavalls, i no s'ha trobat cap animal infestat per paràsits transmissibles per ingesta de carn.

La carn analitzada no presentava cap risc per a la salut dels consumidors.

Quin ús fa la població dels serveis de salut?

L'atenció primària

Els centres d'atenció primària (CAP) són el primer lloc on cal anar quan es té un problema de salut o quan es vol prevenir d'alguna malaltia. Són el primer punt d'accés als serveis sanitaris.

Durant el 2018, ha augmentat el nombre de població que s'ha visitat als CAP.

Les persones de districtes amb menys renda fan més ús de l'atenció primària, com és el cas de Nou barris.

En canvi, Sarrià-Sant Gervasi és el districte on s'han atès menys persones.

Les urgències

Els serveis d'urgències en hospitals han augmentat lleugerament respecte del 2017. La població d'Horta-Guinardó i Nou Barris és la que utilitza més els serveis públics d'urgències. Per contra, la població de Sarrià-Sant Gervasi i Les Corts és la que els utilitza menys.

L'atenció hospitalària especialitzada

Els 9 hospitals d'atenció pública de la ciutat han augmentat en 100 el nombre de llits, arribant als 3.567.

En el total de la ciutat, el percentatge de pacients hospitalitzats ha disminuït respecte a l'any anterior.

Per districtes, Nou Barris i Horta-Guinardó tenen les xifres més altes d'hospitalitzats, mentre que Sarrià-Sant Gervasi i Les Corts tenen les xifres més baixes.

Han augmentat les intervencions quirúrgiques i ha disminuït el nombre de pacients en llista d'espera.

L'atenció sociosanitària

La ciutat disposa de 20 centres d'atenció sociosanitària on s'ofereixen serveis sanitaris i socials a persones amb malalties cròniques i persones amb discapacitat per tal de potenciar la seva autonomia.

El nombre de persones ateses en aquests centres ha augmentat respecte a l'any anterior.

Els serveis més utilitzats són:

la llarga estada (el principal diagnòstic són els trastorns cognitius),

la convallescència (destaca la fractura de coll de fèmur),

la unitat de subaguts (destaquen la insuficiència cardíaca i urinària),

les cures pal·liatives i els hospitals de dia,

la unitat de subaguts i les cures pal·liatives.

La farmàcia

Continua baixant el consum de medicaments per dormir, per tractar l'ansietat i per disminuir el dolor, sobretot entre les persones més grans de 44 anys

En canvi, augmenta el consum de medicaments per tractar l'esquizofrènia i la depressió.

Cal destacar el consum elevat d'aquests fàrmacs en les persones més grans de 75 anys, especialment entre les dones.

Les accions en salut pública

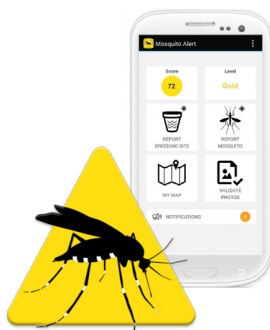
Destaquem l'acció següent per promoure la salut entre la ciutadania:

► Tallers sobre mosquits

Prop de 400 estudiants d'Educació Secundària Obligatòria (ESO)

han participat en tallers educatius sobre mosquits per saber detectar punts de cria i mosquits tigre adults.

Aquests tallers formen part del Programa de vigilància i control de mosquits on els ciutadans poden aportar informació útil a través de l'app Mosquito Alert.

Quin és l'estat de la salut de la població?

L'esperança de vida

L'esperança de vida "disminueix lleugerament a 80,7 en els homes i a 86,7 en les dones".

Es mantenen les desigualtats entre els districtes: l'esperança de vida és inferior a Ciutat Vella respecte del conjunt de Barcelona.

La salut sexual i reproductiva

Els embarassos i naixements en noies de 15 a 19 anys continuen baixant, tot i que hi ha diferències segons els països d'origen.

**El 2018
han nascut
13.172
nadons a
Barcelona de dones
de 15 a 49 anys**

-694
que l'any
anterior.

La salut laboral

Les lesions greus per accident de treball segueixen reduint-se.
Les lesions mortals han augmentat en els homes
i disminuït en les dones.

Les lesions greus i les mortals més freqüents
són per accidents de trànsit durant el trajecte del domicili a la feina,
i per accidents durant l'activitat laboral, com ara caigudes,
ferides o cops.

A diferència dels últims anys, ha augmentat
durant el 2018 ha augmentat el nombre de malalties professionals,
amb baixa i sense baixa en les dones. .

Les malalties relacionades amb el treball notificades pels CAP,
com ara l'ansietat i la depressió, s'han mantingut estables.

La salut ambiental

La contaminació de l'aire és el factor ambiental
que més perjudica la salut de la població
en una ciutat com Barcelona.

El nou sistema per vigilar l'impacte sobre la salut
de la contaminació de l'aire
permet conèixer les morts
a causa de la contaminació atmosfèrica.

Al llarg del 2018 hi ha hagut com a mínim 351 morts relacionades amb l'excés de partícules a l'aire. Cal destacar que petites variacions en els nivells de contaminació tenen un impacte en la salut molt rellevant.

La salut mental i les addiccions

El nombre de persones ateses en els centres de salut mental d'adults i d'infants ha augmentat en els últims anys.

La majoria de persones ateses en els centres de salut mental infantil i juvenil són nois, mentre que en els centres de salut mental d'adults són dones.

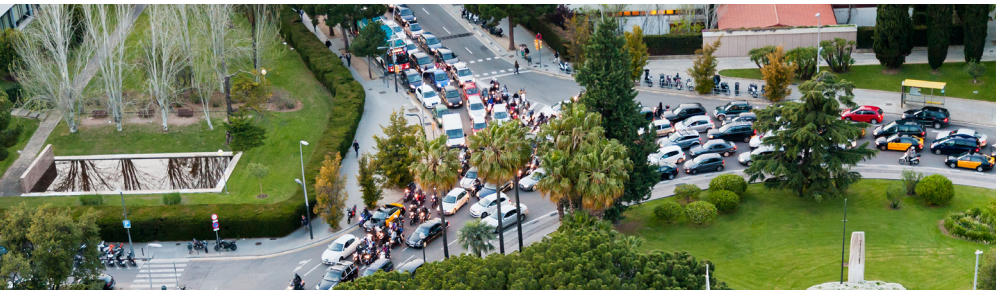
El nombre de trastorns de salut mental relacionats amb el treball es manté estable respecte a l'any anterior, però amb evolució diferent segons el sexe: mentre que en els homes ha disminuït, en les dones han augmentat.

Els factors que més provoquen aquests trastorns són la falta de suport dels superiors, les elevades exigències psicològiques i un excés de feina.

El nombre de persones que han iniciat tractament per abús de drogues ha augmentat respecte a l'any anterior. 1 de cada 4 són dones.

L'alcohol continua sent la primera causa dels tractaments iniciats per consum de drogues, seguit de la cocaïna.

En els últims anys, han disminuït els inicis de tractament per consum d'heroïna, i ha augmentat lleugerament els inicis de tractament per consum de cocaïna, cànnabis i alcohol.

Els accidents de trànsit

L'any 2018 hi ha hagut 9.188 accidents que han causat: 11.620 persones ferides lleus, 236 ferides greus i 21 persones mortes.

Per primera vegada des de 2012, s'ha reduït el nombre de persones lesionades.

Mes de la meitat de les persones lesionades o mortes anaven en motocicleta o ciclomotor.

Les malalties transmissibles

► La tuberculosi

Durant el 2018 han disminuït els casos de tuberculosi respecte de l'any anterior.

La malaltia és més freqüent entre la població immigrant i en els barris amb rendes més baixes.

► El VIH-sida

Han disminuït els casos de VIH i també de sida.

La majoria de casos són homes joves amb relacions homosexuals.

Gairebé la meitat dels nous diagnòstics es van fer amb retard.

El retard en el diagnòstic continua sent elevat, tot i que ha millorat.

És important fer-se la prova, ja que la major part de les transmissions i morts són en persones que es diagnostiquen amb retard.

► Les infeccions de transmissió sexual

Continua la tendència creixent de les infeccions de transmissió sexual (ITS), com la sífilis, la gonocòccia, el limfogranuloma veneri i la clamídia.

Es confirma la importància del diagnòstic precoç.

Les ITS afecten sobretot homes que tenen relacions sexuals amb homes,

excepte en el cas de la clamídia que afecta per igual homes i dones.

La mortalitat

La mortalitat i la mortalitat prematura, és a dir, abans dels 70 anys, han augmentat lleugerament respecte a l'any anterior.

Les principals causes de mort per franja d'edat són:

- ▶ **En la població de 15 a 44 anys:** el suïcidi i l'enverinament accidental per substàncies tòxiques en els homes, i el càncer de mama en les dones.
- ▶ **En la població de 45 a 74 anys:** el càncer de tràquea, bronquis i pulmó.
- ▶ **En el grup de més de 75 anys:** en els homes, les malalties del cor i la demència senil i en les dones, les demències.

Les desigualtats en salut

Prenent com a indicadors de salut l'esperança de vida i la mortalitat prematura hi ha importants desigualtats entre barris.

En els barris amb menys nivell econòmic, l'esperança de vida en els homes és 5,2 anys menys que en els barris més afavorits.

La diferència en les dones és de 0,7 anys.

Mentre que en els homes aquesta diferència ha disminuït, en les dones ha augmentat lleugerament.

En el cas de la mortalitat prematura també hi ha desigualtats entre barris, però tendeixen a disminuir en els últims anys.

Algunes dades destacades

- ▶ Continua la tendència a la baixa de l'atur.
- ▶ Es continuen superant els nivells de contaminació de l'aire.
- ▶ L'esperança de vida es redueix lleugerament.
- ▶ Disminueixen els casos de VIH-sida i tuberculosi, però s'incrementen les infeccions de transmissió sexual.
- ▶ Les desigualtats en l'esperança de vida per renda de barri es mantenen.
- ▶ L'alcohol continua essent la primera causa dels tractaments iniciats per consum de drogues.

Més enllà de les conductes i els estils de vida,
i de la tasca que fan els serveis de salut,
l'entorn on vivim i treballem,
així com el context social, econòmic i polític,
són els principals factors que incideixen sobre la salut.

La creació d'entorns que promoguin la salut
i que facilitin a les persones una vida més saludable
promourà una “ciutat saludable”.

Aquest document es pot consultar a:

www.bcn.cat/salut

www.aspb.cat

El text complet de l'informe La Salut a Barcelona 2018
es pot consultar a:

www.aspb.cat/documents/salutbarcelona2018/

Per a més informació:

Agència de Salut Pública de Barcelona

www.aspb.cat

La Salut en xifres

Connectem
f **t** **y** **in**

www.aspb.cat